

telenül a Fuzsijama megmászása volt. Januárban, amikor tetőtől-talpig hó és jég fődte, egyedül, vezető nélkül merészkedett a szent hegyre és — ez is sikerült neki. Mind ezt, mind pedig valamennyi útját fényképekkel igazolta.

Közel két esztendeig tartott föld-körüli útja, amely alatt csakugyan «világot látott». A számtalan kaland és nehézség ellenére is megtartotta jókedvét, fiatalos humorát, amelyről ez a kedves könyv igazán híven tanuskodik. Útja talán nem sikerült volna ilyen eredményesen, ha nem érezte volna a nagy távolság ellenére is maga mögött a gazdag szülőket és összeköttetéseiket. Igaz, hogy legválságosabb perceiben se vette igénybe támogatásukat, de a tudat, hogy igénybe veheti őket, nagy erőt kölcsönzött Halliburtonnak ahhoz, hogy csak a maga időközi keresményeivel, vagy, amint maga mondja, «üres zsebbel» vándoroljon végig a világon. *m—i.*

Fritz Ohle : Az ismeretlen Szaharában. (Dante kiadás.) A Szahara is ama ismeretlen földterületek közé tartozik, amelyet az éghajlat kíméletlensége óv meg attól, hogy a fehér ember tanyát verve rajta, bekapcsolja gazdasági, ipari és kereskedelmi forgalmába. A Szahara-vasút terve roppant régen kísért már, de megvalósulása elé maga a természet gördíti a legsúlyosabb akadályokat. Arról is sok szó esett már, hogy a sivatag nyugati részét, amelyet, kétségtelen jelek után ítélve, valamikor tenger borított és csak az évezredek át megismétlődő vulkánikus erők emeltek ki, csatornák útján újra tengervízzel kellene ellátni, ami annál könnyebben sikerülhetne, hiszen akkora talajsüllyedések találhatók rajta, mint Németország területe és ezek négyszáz méterrel fekszenek a tenger színe alatt. De vajjon mikor valósulhatnak meg ezek a tervek?

Fritz Ohle német mérnök azzal a

feladattal indult szaharai felfedező útjára, hogy lehetne-e a régi karavánúttól eltérően az Atlasz-hegység déli nyúlványaitól Timbuktuig vasutat vezetni? A szükséges földrajzi megállapításokon kívül meg kellett figyelnie a geognosztikai alakulatokat, a földmágnességi befolyásokat, meg kellett ismerkednie az oázisokban lakó vad és félvad népekkel, meg kellett küzdenie a sivatag gyilkos hőségével, a vízhiánnyal, a mocsarak halálos kigőzölgéseivel, a kihalt hegyvidék zordságával, a vadonok ragadozóival és ismeretlen veszedelmeivel. Nyolc hónap alatt kétezer kilométernél nagyobb utat tett meg s legnagyobb-részt olyan vidéken, ahol előtte fehér ember még nem járt. A végtelen homoktengereken kétszáz méterig emelkedő homokhegyekre akadt, amelyeket még a mai technika eszközeivel se lehetne legyőzni, ráakadt a borzalmas Gidi-mocsarakra, amelyeket a földkerekség legnagyobb összefüggő mocsarainak mond, és megállapította, hogy közöttük sok a nyílt, beláthatatlan vízfelület. Beszámol a Gidi-mocsarak csodálatos termékenységéről, amelyet azonban egyelőre nem lehet értékesíteni, mert levegője olyan mérgezett, hogy «egyetlen állat se jár ide inni, madarat nem látni, nem halani. Átkozott ország! Elviselhetetlen erővel égeti az izzó napfény a mocsarat és a szívós, zöld iszap, amelyet csak nagy, fekete vízikigyók hasítanak át, izzik, forr egyre. Este kékes, mérges köd borítja az egész vidéket és lilaszínűnek mutatja a napot».

«Milyen gazdagság megy itt veszendőbe! — mondja később. — A vajfaerdők termését legalább évi négymillió métermázsa zsiradékra becsülöm, mely, ha frissen kiolvasztanák és bődönökbe töltenék, hosszú ideig elállana és kitűnő tápanyag volna.» Rengeteg gyümölcsfélé, gyógyhatású növényt ismer meg. Az afrikai mimózavirág mérgeiben meg-

találja az érelneszesedés régóta keresett gyógyszerét. A Namasz Rumba oázisban a sziklafalakba vésvé óriási alakú írásjelek tömegét találja, amelyeket azonban senki sem tud megfejteni. Valamely, az egyiptominál is régibb kultúra maradványai lehetnek...

Fölfedezéseinek leírását érdekes útikalandokkal színesíti, amelyek a nagyközönség számára is vonzóvá teszik könyvét. De útja, bármily tanulságos volt is, nem hozza meg a kívánt eredményt: a vasútvonalat mégis a Nagy Karavánút mentén kell lefektetni. S bár ezt belátható időn belül meg akarják kezdeni, Afrika északnyugati részének gazdag talajkincsei még sokáig maradnak hozzáférhetetlenek az európai kereskedés számára.

A szép kiállítású kötethez A. Aschenborn rajzolt utólag illusztrációkat. Ezek helyett azonban néhány helyszíni fénykép is sokkal többet mondott volna. A fordítás magyarsága ellen is számos kifogást emelhetnénk.

(i—gy.)

Uj regényírók. Három kötet regény eddig ismeretlen szerzőktől. A kiadó vagy maga a szerző, vagy az ujság, amelynél a szerző dolgozik. A kezdő írók küzködését jelzik ezek a külső tények. Érdeemes volt-e küzködniök, nem tévedt-e zsákutcába e szerzők ambíciója, nem használhatnák-e jobban erejüket más téren? Keressünk feleletet ezekre a kérdésekre, állandóan a szemünk előtt tartva, hogy nem nagy dicsőség kezdő írókat lebírálni.

Pálffy József Katonadolog című műve háborús regény. Az olvasó nem tud szabadulni attól a gondolattól, hogy elrontott Zilahy-regényt tart a kezében. Meseszövése erőltetett, a szereplők vékonyan jellemzettek és minden ok nélkül változtatják nézeteiket. Annyira megvalósítja a realista «impassibilité»-t, a szerző érzéketlenségét a regényalakokkal szemben, hogy ma-

guk a regényalakok is érzéketlennek látszanak saját sorsukkal szemben.

Órsy Atilla Egy marék föld című regényéből egy Courts Mahlerba oltott Szabó Dezsőt ismerünk meg. A szereplők eszeveszetten házasodnak, szemükben az ember számára elérhető legnagyobb boldogság a meleg, családi otthon. Ebben van is igazság és a gyengébb nem valószínűleg szívesen olvasná regényét, ha logikusabban és kevésbé komplikáltan szőné meséjét és indokoltabban hullatná el Szabó Dezső-i fortissimóit. Sokat el-mélkednek és érzelgnek alakjai, keveset beszélnek és tesznek. Inkább a szerző szeret beszélni, irigyli alakjaitól a helyet. Ha a szerző önzetlenebbül viselkedik és fegyelmezi magát, lehet még olvasott regényíró.

Buday Géza Ábel-jében kiforrott író mutatkozik be, akinek nincsenek nagy törekvései, csak mulattatni akar. A «rég, jó világot» eleveníti fel, tréfákat mesél el, kicsit könnyelmű, de alapjában véve derék fiúkat szerepeltet, akik a kellő pillanatban megkomolyodnak. A legjártabb úton halad, Jókai-Mikszáth-Herczeg Ferenc levegőjét hozza magával, talán azért tűnik fel olyan kiforrottnak. Emberlátása nem olyan mély, mint mestereié, de elbeszélésében határozottan van fűrgesség, elevenség. A kezdő írók szokásos bűnébe ő is beleesik: sokat markol tárgyban is, szóban is. Ha kitartóan ostromolja a kiadók kemény szívét, szórakoztató irodalmunk egyik elismert munkása lehet. *Fábián István.*

Thury Zsuzsa: A Szentpétery-gyerekek. Regény. (Az Erdélyi Szépmíves Céh, Kolozsvár, kiadása.) Tehetséges író jó munkája ez a regény, amelyről általánosságban csak dicsérettel lehet szólni. Thury Zoltánnak, a korán és tegyük hozzá: méltatlanul elfelejtett, igazán kiváló novellistának a lánya írta. Bizonyos motívumokból arra kell következtetnünk,